

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05 cèn.s pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65 »
Un any.....	2'60 »
Per dotzenes.....	0'45 »
Núm.s atrassats des 2.ª tom...	0'06 »
Id. id. des 1.ª tom...	0'07 »

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT À SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fòra Palma. Dins Mallorca.	3 mesos....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España.	3 mesos....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s'Estrangè.	3 mesos....	1'50
	1 any.....	5'00

MARES, MARETES Y MARAGASSES.

Abans de comensà à esplicà aquest misteri qu'apar sia el de la Santíssima Trinitat, suplich à totes aquelles persones que m'escollaràn, que sí, ja per sa méua jovintut, ja per sa méua pòca experiència, incurrisch en cap falta, que me sia dispensada, còm també que si à qualque paratge m'esbarranch y surt des botadó, no heu prengan còm insulto ni còsa per l'estil; sinó qu'heu miren còm à paraules mogudes per sa caló y per sa molta part interessada qu'hey pòs amb aquest assumto.

MARE. ¡Bell títol! Qu'honrós es, y que poch l'honran; qu'es de nòble, y que molt el rebaixan; qu'es de gran y que l'fan de petit. ¡Oh, dònès! no teniu perdó totes aquelles qu'heu adquirít es sagrat títol de mare, y no l'possehiu amb tots es seus requeriments: feys un ròllo manifest, totes aquelles que l'teniu y no l'mereixen, porque l'heu robat à n'aquella que per ventura el possehiria, sens ferlò tan baix essent tan nòble, sens ferlò tan petit essent tan gran, sense que donás lloch à que de aquest títol s'en haguessen de fé tres distincions, còm desgraciadament avuy hey ha; ¡oh! y si caminam un parey d'ans més per aquest camí, adelantant-mòs per dins es torrent de sa corrupció, y per lo tant cap à sa misèria; no n'farèm tres de distincions, sinó que donarán lloch aquestes donetes à que n'fassèm quatre ó cinch; porque casi casi m'atreveisch à dí que son contades ses que l'mereixcan à n'es vertadé títol de mare.

¡Veys aquella dòna, que vesteix decentement, però sense afectació; qu'à can Canals no la coneixen, ni sap sa llet de Venus quin preu té; que dú es front destapat, qu'es allà ahont sa Mà poderosa li ha posat es señy; que no va de perifollos ni de bucles, sinó que purament pensa, y axò es es seu bell ideal, en procurá qu'à ca-séua vaja tot avant; que s'axéca ben dematí deixant descan-

sá son marit des penós trabay qu'es día anterió ha fét, sabent qu'hey ha de torná; despèrta sos infantons, los vést, los fa dí ses oracions matinals acostumades, los renta, etc., etc.; los envía à escola, porque, además de sa bòna educació que d'ella rèben, los ne donin un'altre de més sàbia; y que quant ja té aquest cap tayat, arretgla després sa casa, tenguentla nêla sempre, còm un vivòri; y que quant arriba son marit de goñá es pá amb sa suhó des seu front, tròba es diná à sa taula, y es veu rodetjat de tots ets seus amats infants, amb una verdadera tranquilat, unió y concòrdia, dirigits per sa miraculosa batuta d'aquella bòna dòna; contemplant y donant tots gracies à n'el Señor, per aquell benefici qu'han rebut; y que torna fé es decapvespre ses mateixes operacions que es dematí ha fétes amb sos seus fills; y aquella hora que té de descans, l'emplea en posá un padás, ó serzí un esqueix, ó aficá botons à ses camíes, ó punteretjá es calcetins, ó llevá qualque taqueta de sa levita de son marit, ó espolsantli sa ròba. Aquella, sí, que no l'té usurpat à n'es nòm de mare. Axí es còm una dòna poseheix allivament aquest honrós títol. D'aquesta manera surt es fruyt corresponent. Si sa ròba es bòna es padassos també heu son.

Per altre part: ¡no veys també còm à n'aquella casa, no se té may es més mínim disgust, que tot dú un régimen especialíssim, que tot va à pará à un fi econòmich, tant de salut còm de bossa, que tothom s'encamina p'es camí carreté, que ningú s'esbarranca, y que aquella familia, apar que sia una manada de bòus obedients que segueixen y van darrera sa vaca que los serveix de guia. ¿No 'u veys? ¿Y tot axò à ne qu'es degut més qu'à sa conducta envidiable d'aquella mare de familia?

Hala, bònes mares, seguiu y no deixen aquest honrós camí, segures de que vos durá à un pervenir y ben-està riquíssim, y axí veureu que vendrá un temps que sereu envidiades d'aquelles que l'han abandonat.

No tengau ànsia que sa Mà poderosa del Señor vos desampar; ni que ses vòs-

tres fifies se vejen à un estat digne de compassió, més que d'altre còsa, còm s'hi veu avuy día bòna part d'aquest bestia jove; (dispensau de sa paraula).

Compar sa vòstra familia a sa tripulació d'un barco, en el qual es timoné es sa mare, es buch que tot heu du, son pare, y ets amats y cariñosos infants, s'hermosa tripulació.

Fèla aquesta comparació, vos dich que jamay temen qu'aquest barco s'en vaja a fons governat per tan bòn timoné. Ell sempre el menera per mars de bonansa, per hont en tot temps y lloch trobará caletes de resguard, ahont podrà deixá passá s'huracan malahit que l'vulga desgarriá, aquelles empinades ones, qu'apar que pareixcan gegants, que l'vòlen sepultá, aquella tenebrosa borrasca, que l'vòl fé sucumbí, y de aquesta manera veurá cumplít son desitx que té d'arribarvós à n'es sempre y molt esperat pòrt de bonansa.

MARETES. Aquest nòm produheix à n'es méu sentit, sa mateixa impressió qu'un instrument desafinat; voldria sentirlo tant, còm es toch funeral de sa méua agonía. ¡Quina diferència tan notable hey ha entre aquell y may ben elevat títol de mare, amb aquest diminutiu! ¡Desventurada s'hora que doná lloch à que l'inventassen!

Voldria arrancá ses fondes rèls que aquest nòm ha posat dins es petit sementé de ses dònès; però ja son granes, y sa méua jovintut no té forsa per esterminalès. Sí; amb sanch de ses méues vènes negaria, si fós possible, aquest deshonorós nòm, porque jamay poguessem sentirlo ressoná.

Amb molt de disgust y sentiment vaitx à esplicarvós, més ben dit, à darvós à coneixe sa diferència qu'hey ha des may ben ponderat títol de mare à n'es de mareta; però amb molta d'alegría vos ho explicaria si sabés qu'aquesta pòbre doctrina hagués de posá rèls profundes dins es vòstro cervellet.

Pegau una uyada à n'aquella bòna mare qu'abans m'ha servit d'ecsemple y aviat la distingireu d'una mareta.

¿No la veys ja à n'aquesta de bon matí ben emperifollada, amb sa cara plena de polsos, qu'apar que s'haja bolcada per una carretera plena de pols; acompanyada de sa séua fiya majó, enseñantli sa reprovada conducta qu'ella segueix, y duguentla, no p'es camí de s'honestitat y de sa decència, sinó per sa travesia que surt à un camí plè d'es-cuys y ròques, allà hont travelerà à cada passa, y que tot quant haurà caminat heu haurà atrassat, si es que vulga mereixe es beneplàcit de sa petita societat que forman ses persones educades, baix d'una doctrina decorosa y may ben protegida?

¿No la veys asseguda à n'es portal, amb hermosa bata, flocadora fins a n'ets uys perque no li veja es front baix que té y ses ceyes afagides, botxes ben llargues qu'apar que se deixa ses patilles, amb una cotilla ben aprelada, qu'encara que li fassa costures no gemega tan sols per no pareixe casada, y per veure si farà ompli es cap plè de borinos à qualque fadri jove, cridant s'atenció de tots aquells que van de tres qui n'agafa quatre?

¿No veys aquelles fies séues qu'apar que sían una manada d'auveyes desgarrades à causa de que los falta un pastó que les dirigeixca?

¿No la veys també à ella deixant reposà tranquilament ses séues molsudes assentaderes, demunt una bona butaca, mentres ses séues fies fan de sa casa un bordell, qu'apar sia una costura à sa qui falta sa bona y acertada direcció de sa mèstra?

Digaumè: ¿de quina manera ha d'està son marit quant arriba de goñà es pá d'aquella numerosa familia? Ja més valdria que mantengués una dotzena de gallines, que no trobá es fogons frets, y sa senaya dins s'armari tal com ell ley ha deixada es dematí, molt abans de comensá son penós trabay.

¿Quin remey queda à n'aquell desventurat d'home, ja per no moure un escandol, ja per mires particulás, més que llevarsè sa levita ó jach, posarsè derrera es fogons, y convertirsè, no amb un criat de sa dòna, no amb un mosso de cuyna, perque encara axò seria massa; sinó amb un esclau baix des podè de ses brutes faldetes d'una, que per sa séua reprovada conducta en es matrimoni, no es de persona que mereixca sisquera fé número à sa societat que forman ses persones decoroses.

No es aquí encara que son ses bones; pues mentres aquell infelís vénta à n'es fogons perque fins y tot no ha trobat foch fét, ella está fentli malalt es cuch de s'oreya contantli ses mal-criadeses que ses séues fies han fètes, tot perque no l'han deixada conversá, ó li han interromput sa conversa de ses numeroses visites qu'aquell dematí ha tengut de tots aquells fadrins veyardos que ja han aplegat rovey, y d'aquells casats que

s'estiman més una conversació de fondo amb una dòna estèrna, y qu'els asassia més qu'un berenú fort.

Posauvós sa ma demunt sa vòstra consciència, y digaumè: ¿Quina doctrina ó quina inclinació han de prendre tots aquells abrets joves qu'aquell desdixat matrimoni ha sembrat? ¿Es possible, à no essè una metla que s'adrès, qu'aquelles fies séues pugan sèbre altre educació que sa qu'hajan rebut, y pugan doná en essè mares, una educació que sia alabada? No.

Mes, ¿no les veys de quina manera pujau, qu'encara no se saben vestí totes sòles, quant se senten més ó ménos inspirades per amor à n'es xavalets, dirigintlos unes mirades capasses de traspasà els cors més durs?

¿No les veys à missa que, ó bé treguentsè es mocadò, ó bé tossint, ó bé compoguentè es capell, fan de qu'es *cigüeño* les veja, y que quant sos negres uys van dirigits com à dues fletxes demunt es séu cor, son semblant torna coló de ròsa, à causa de sa cortedat de aquell jove devant s'influència magnética d'una *casta doncella*?

¿No les veys també p'es Born ó per la Rambla qu'apar que grumetjan peixos, y que quant los ténen reunits, los llansan es ray, y aquells animalets, atonent à lo poch qu'han corregut quedan presos dins ses mayes espèsses del Amor?

Aquesta, ydò, es s'única educació, ridícula y pòbre per cert, qu'aquella maretta ha sabut doná à ses séues fies. Seguiu, donetes, donant aquest fruyt y sembrant y omplint es gran camp cubert de bella verdura, que no deixa veure ses penes y tribulacions que devall hey ha; però estigau segures de que vendrà un dia en que se vos mostrarà generós, y arregussará son mantell funest, y vos deixarà veure de quina manera fomentan totes aquelles rèls malabides que vòltros heu sembrat, y que'n vá voldreu després arrancarles; qu'amb sanch de ses vòstres vènes voldreu destruhirlès y no podreu; y qu'à demunt ses vòstres arrosades galletes, se deixarán veure unes regates qu'haurán deixat totes aquelles llàgrimes derramades des vòstres uys per negarlès.

Ydò bé; si vos ha de costá tanta pena d'arrancarles, si amb sanch de ses vòstres vènes voldriau destruhirlès, y heu de derramá llàgrimes per negarlès, ¿per què les heu de sembrá? ¿Per qu'heu de escampá aquest fruyt dolentíssim, si tan mateix en lloch de benefici, vos ha de reportá una pèrdua considerable, que no es de doblés ni de còsa per l'estil, sinó qu'es d'una còsa que'n haverla perduda es per à sempre y que jamay se pòt torná recobrâ?

Per lo tant abandonau aquesta traydora carretera que seguíu; camviaulè amb so camí carreté qu'aquella mare segueix, y estarèu segures de que vos conduhirá à un benestà envidiat de totes

aquelles que no l'haurán volgut prendre; y que jamay vos n'apanadireu, perqu'estareu segures de qu'heu obrat tal com à n'aquest mon mos té manat sa divina providència qu'es inequívocable.

(Acabarà.)

TINET.

LLAMENTOS D' UNA FADRINA. (*)

Apurar, fortuna, intent,
Quant veitx que me ténen presa.
¿Quina falta he jò comesa
Rica y publica naixquent!
Jò no sé, ni tench present,
Amb que 't puga havè agraviada;
Crech que causa no he donada
Per tal escès de rigor....
Ja heu veitx; es criuèn major
Es sola y rica essè náda.

Neix una pòbre mossona
Sens mes dòt que sos arrèus,
Manteta, bota à n'es pèus,
Y un vestidet sense fona:
Y apenas l'Amor li dona
Qualque *chusquito* empolvat,
Quant amb son bon estimat
Ralla y riu tant com té gana.
¿Y jò rica y ciutadana
Tenga ménos llibertat!

Neix alguna desdixada,
Que sense més vocació
Que sos pares volerhó,
Luego es veu mònja tancada;
Però encara que forsada
Está en tal captivitat,
Explica sa voluntat
A qualque amiga ó amich;
¿Y jò qu'à n'el mon estich
Tenga ménos llibertat!

Neix alguna menestrala,
Que tots els dies fanés
Fa feyna à no podè més,
Surt en les festas de gala;
Y si sa diada no es mala
Va amb s'estimat al costat
Per fòra de la Ciutat
Fent de llesta y xarredora;
¿Y jò que som tant senhora
Tenga ménos llibertat!

Neix à una pòbre casa
Una segona ó tercera,
Y prest se fa la primera
Quant una y altre se casa;
Quant pareix que no fa vasa
Perque à neixe s'ha torbat,
Tal vòlta ja d'amagat
Té pactat son maridatge;
¿Y jò amb tot mon publicatge
Tenga ménos llibertat!

Luego que pens amb axò
Tench mon empatx consumit,

(*) Era un atlòta que sa mare rica havia deixada acomodada; y son pare pòbre no volia que sortís per pò de que no's casás y el deixás en planta sense doblés ni camies.

Volguent arrancà del pit
A tròssos tot lo mèu còr.
Perqu' he de careixe jò
Del privilegi que dona
La sòrt à una mossona,
A una qu' es monja à la mala;
A una pòbre menestrala
Y à una filla segona?

SUOT ARRAVALENCH.

UNA REUNIÓ DE CONFIANSA.

I.

Era es vespre. Caminava, sense teni cap idèa 'que me fés mal de cap; gir cantò, puitx una escala, y pech tirada à una campana qu' hey havia à sa pòrta d' un segon pís.

—¡Ola! ¿qu' ets tú?... Hòmo, sèu y prèn alè; ¿qu' hey ha rès de nòu que vèns tan depressa?

—No; emperò axí còm més tart ja no t' hi tròb...

—Tens rahó. A n' aquestes hores m' en vaitx à passà el rato à n' es cafè.

—¿Que t' estorb?

—No; passa per endins y seurém.... ¿que vens per anà à n' es Teatro à senti s' òpera?

—No; avuy decapvespre he sabut que el tio Emilio, volguent que nòltros joves passèm alguns ratos devertits, dona anit sa prèmera reunió de confiança; tú saps tocà es piano, y...

—¡Ca, homo! per tú tot lo que vulgues, però per deverti ets altres....

—Tú també te devertirás.

—Lo que te dich es que no. Ja m' coneixes. Es mèu gèni no es per sufrí conversacions forsores y *cumplidos*, no de voluntat, sinó per forsa. Vaja, m' estim més fé sa reunió amb sos companhiers qu' allà ahont tú dius.

—Deixèt de tonteries; 'vina amb mí.

—No; ¿no veus que faré un mal papé?

—Es de confiança; hey ha atlòtes molt simpátiques y amables;... t' agradarán molt. Vestit, y anèm qu' es tart.

II.

Arribám à ca 'l tio; èll tot mal humorat y jò tot content.

Sa reunió ja havia comensat; el vaitx presentà à n' el tio que jugava amb sos señós véys dins es cuarto de sa xemenya à *tresillo*; li fèren molt de cas oferintli sa casa; quant sortíam vaitx senti que deya, fent còm que no escoltarlo:

—De bona gana quedaria amb ells.

Ara vé lo bò; entràrem à sa sala des piano ahont estava tota sa comitiva; després de fèts tots es *saludos* corresponents, entràrem à n' es ròtlo; vaitx fé sèure es mèu amich devòra na Maria, atlòta que canta molt bé, y vaitx fé de que s'avenguessen per cantà una romansa. (Ell estava molt vermey.)

Un *pollo* fé uns quants jochs de mans que duraren mitja hora, y comensà sa secció musical.

No diré es programa per no fé llarch. Mon amich acompanyà tres romanses à na Maria, y ses tres vegades li donà es bras per tornà à sèure plegats.

Sa mare trobava que la còsa se posava sèria, y pegava cada uyada que valia un mon.

Sa tia amb molt de dissimulo demanava noticies d' èll.

Després s' armá es ball de *lanceros*, únich permès, qu' era es punt final de sa reunió.

Vaitx dí à mon amich que los tocás, y, ¿creuriau que me contestá que s' estimava més ballarlós? (Ja no estava tant vermey.)

Una senhora tengué s' amabilitat de tocarlós.

Tots ballaren.

Volian ballarlós altre vegada; *en Figuera* tocá les onze, ses mamays s' asustaren, y es mèu amich trobá qu' es temps havia passat depressa. Me preguntá si aquestes reunions era segú que continuarian.

III.

L' endemà aprofitant una bona ocasió havíam d' anà à fé una cassada. Ben dematinet arribà à ca-sèua; encara dormia; li pech batcollada y fent un estirament digné:

—Mal no haguesses pensat en vení d' aquí à quatre anys.

—¿Que será axò?

—Homo; somiava que sòls faltavan tres nòtes per acabá d' acompanyà una romansa à na Maria.

BARULLO.

UN RAMELLET DE PONCELLES.

A MA ESTIMADA J. M. S.

¿Veus l' auba del dematí
Que n' es de bella?
Ydò, encara tú per mí
Heu ets més qu' ella.

¿Veus la sortida del sòl?
¡Quina mirada!
Darle à tú qu' ets mon consòl
Molt més m' agrada.

¿Veus si alegra el dematí
Cant del aucell?
Més m' alegra ydò el senti
El teu, qu' es bell.

Aquestes tres poncelletes
No perdrán may la color,
Perque les he fermadetes
Amb lo fòch de mon amor.

FEROSTAS.

XEREMIADES.

Hem rebut amb molt de gust y agraïment un número de sa Revista que publica Don Juan Benejam à Ciutadella de Menorca, s' illa germana nòstra; y hem quedats altament satisfets de ses condicions d' aquest periòdich, qu' es es primé qu' hem vist à España omplint un buyt qu' es deixava senti, à n' es nòstro parè, dins sa jovintut estudiosa.

Antigament solian dí que p' es c.... entrava sa lletra, y modernament hauríam de dí qu' entra sa lletra amb sos periòdichs, perque molts de joves no lletgeixen altre casta de llibres. Per lo mateix ensenà sa ciència per mèdi des periòdich es un adelanto qu' aplaudim y que creym que tindrà imitadós.

Ses preguntes y problemes científichs que du li donan interès y son unes veritaderes xarades, logogrifos, geroglífichs y altres pòrrros-fuyes que l' amenisan y entretenen al sèu lector.

Que cont, pues, amb sa nòstra ajuda, que n' tot y per tot estarèm à n' es sèu costat, enviantli desd' ara s' enhorabòna y desitjantli molts de subscriptós.

Recomanam aquest periòdich que no còsta més qu' una pesseta cada mes à tots es pares de familia, perqu' es un gran bé per èlls es que corr dins ses mans des sèus infants petits y grans.

No n' hi hauria d' havé cap que no 'l tengués, còm es nòstro pa de cada día.

*
*
*

També hem rebut sa visita d' un nòu periòdich *Es festé de Ciutat*, que pareix que tracta d' encarrilá dins s' opinió pública es pensament, esfondrat fins ara, de ses Fires y Festes de Palma.

Que cont amb nòltros que volèm que L' IGNORANCIA sia sa sèua germana, no de llèt, sinó de cò, y si pòt essé bessona; però convé qu' es redactors des *Festé* procurin posarli tèya que sia bona perque fassi molt de llum y poch fum.

Li desitjam molts anys de vida y que logr es sèus bòn desitjos.

*
*
*

Tot axò, qu' en temps primé se deya *ròbo* y qu' are per no ferhó tan lleitx se diuen *desfalcos*, *filtracions*, *irregularitats*, etc.

Tot axò, de cantitats gròsses que fujan de ses Tesorerías, Delegacions, Banchs, Companhies, Depositaries, Caixes, etc.

Tot axò, de qu' una còsa que val, ó no pòt costá més que vint, se present, còm justificat y comprovat, còm si hagués costat trescents, ó tres mil, etc., etc.

Tot axò, ja més véy qu' es pastá, no té rès que veure amb lo que fé un Ajuntament d' un pòble de Mallorca, fa poch temps. Va fé un cementèri nòu, bastant gran, y llavó el se menjá, tot sensè; pa-ret, portalada, capèlla, dependències,

tombes... ¡el s'enflocá tot d'un pich, ¡¡y que vengan per un altre!!

Així se fan ses còses. Però es cemen-
tèri qu'es menjàren era fèt de sucre y
pasta real, còpia molt ben fèta d'es ce-
mentèri de bòn-de-veres.

També va essè una idea ben particulá
de s'artista pastissé! Está vist; hey ha
homos per tot, y de tot se pòt trèure idea.

¿Qui sap si hey hauria Ajuntaments
afamagats capassos a menjarsè tombes
y mòrts?

Axò no heu deym amb mala intenció:
no sia còsa que si hey ha confreres
prengan candela.

..

¡Es cap derré en som sortits, y ja sa-
bèm que tendrèm a n'es Teatro Princi-
pal, si d'aquí a hora de comensá no
surt boñy ó forat! Perqu' encara que *no
digues blat fins que 'l tengues ensacat*, a
n'es pereixe la còsa ha prèrs per bé: y
el señó Valessi qu' heu entén, durá òpe-
ras de cant italiá. Comensant envantet,
es dí, passant sa mala temporadeta, en-
tretengut combinant la còsa. Així; y que
li prenga bé sa mida. Nòltros voldríam
qu'anás bé de tot, y qu'un altre vegada
no perdessen tant de temps còm are,
sense sèbre per bont l'havían d'agafá y
estreña. Y que tropessant, tropessant,
aprenguessen a caminá, perque si cada
pich se fa còm aquest, n'hi hauria per
tirá es barret a n'es foch.

COVERBOS.

Anava per un camí un pòbre homo
amb un ase que duya fernet per sa ca-
bresta, y darrera éll hey venían tres ber-
gantells discutint sa manera de treurersè
sa panxa de mal any, pues sa fam los
devorava.

—Aquí tenim es remey des nòstros
mals, (digué un d'ells señalant aquell
homonet.) Jò m'en aniré a poch, poch,
y en arribá a n'es cap de s'ase, li lle-
varé sa cabresta; y còm s'animal no
tendrà qui l'estir, s'aturará; l'agafau y
el vos ne duys a vendre a n'aquest pò-
ble qu' hey ha fira. De lo demés ja m'en
desfaré axí còm podré.

Ets altres dos hey vengueren a bé.

Heu fé axí; y aprofitant s'ocasió de
qu'aquell homonet s'en anava cap baix
pensant Deu sab en què, desfermá sa
còrda, y la s'enrodillá p'es còll; s'ase,
còm es natural, s'aturá, cayguent en
mans d'els dos de darrera, que desapa-
resqueren amb éll còm per encant.

Quant s'autó d'aquesta fèta compren-
gué qu'es séus companeros ja havían
desaparescut amb sa séua prèsa, ecalá
un ¡ay! capás d'ablaní es còr més dú.

S'homo se girá, y quant vé una figu-
ra humana en lloch des séu ase, se quedá
còm una estatua de pedra.

—Comprenc es vòstro aturidiment,
(digué es bergantell amb veu triste;) y
per esplicarvós sa trasformació vos ho
contaré en pòques paraules. Jò som un
pòbre mortal que vaitx cometre un pecat
molt grave, y que per axò me convertí
Deu en s'animal més servicial per espay
de sèt anys. Còm espiació de ma culpa,
he sufrít amb resignació ses garrotades
qu'heu tengut a bé regalarmè, axí còm
sa falta de qualche racció que me supri-
mireu en varies ocasions. Però fa un
moment s'ha cumplit es plás de sa pe-
nitència, y he recobrat sa méua perso-
nalitat, còm vos estau vejent.

Aqueil homonet, que devía essè un
ignorant de bònveres, se desfè amb
escuses per lo des mals tractos, y digué:

—Jò, la veritat, sént molt lo qu'ha
passat, perqu'es cap y a la fi còm ase
me serviau, mentres que còm homo no
me serviu per rès. Y axí, anauvosnè,
que jò m'en torn a ca-méua a cercá do-
blés per podè comprá un'altre ase abans
de que s'acab sa fira.

S'en aná es bergantell a reunirsè amb
sos altres companeros que ja havían ve-
nut s'ase y tenían apareyat un bòn be-
renat, fent bònes riayes amb sa ximplesa
d'aquell pòbre homo.

Aquest arribá a ca-séua, contá es fèt
a sa séua dona, que també ho cregué
còm éll, y prenguent uns quants doblés
producte d'ets séus ahorros, s'en aná a
sa fira, ben decidit a enterarsè, abans de
fé sa compra, d'ets antecedents de s'ani-
mal qu'elegiria, per no esposarsè altre
vegada a pèrdre es doblés.

Lo primé que vé quant arribá a sa
fira, fonch es séu ase, que se posá a
bramá totduna que vé son antich amo;
més aquest creguent qu'era es bergan-
tell, qu'havía comès un'altre pecat, s'hi
acostá, y agafantli una oreya li digué
amb tò de burla:

—¿Ja estám altre vegada d'aquesta
manera? Ydò, fuyet, «que 't compr qui
no 't coneix.»

..

Diuen qu'una vegada vengué un Ca-
pitá General a prendre possessorí de sa
Capitanía de ses Balears; quant va essè
demunt es Moll, s'hi presentá un bastaix
per durli sa maleta; y després d'havè fèt
aquest es viatge, li demaná dos duros de
paga. Es General el se mirá, y li va dí:

—Los goñau ben dolsos.

—Ydò, hagués cercat vostè un bòn
empleo; (li va dí es bastaix.)

..

Contava un *andalús*, de Mallorca, que
un allòt se posá un duret d'òr a dins sa
boca y tengué sa desgracia d'enviarlosè.
Un metge tranquilisá sa mare receptantli
uns polvos, amb els quals, deya, estava
segú de que s'allòt vomitaria es duro.
S'atllòt prengué es polvos en mitx tassó
d'aygo, però no pogué *arrojá* més que
quatre pessetes.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS A LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*En mitx de La Seu hey ha el cò.*
SEMBLANSES.—1. *En que es-capà.*

2. *En que té centaja.*

3. *En qu'es ignorant incapás de*

fé mal.

4. *En que trèuen ròses.*

XARADA.....—*Hos-pl-tal.*

PREGUNTES...—1. *Sa pudó.*

2. *Rahó.*

CAVILACIÓ...—*Alberty.*

FUGA.....—*A gent orada campana de fust.*

ENDEVINAYA.—*Es xocolate.*

GEROGLIFICH.

temor temor temor

JUSTICIA

temor temor temor

ERIA d **P** i ats
atsats
atsats

UN BUÑOL FRANCÉS.

SEMBLANSES.

1. *¿En que s'assemblan ets indiòts a n'es pollos?*
2. *¿Y un ajusticiat a una creu?*
3. *¿Y es Conservatori de Milán a un moix?*
4. *¿Y es que van a sa processó a molts de catalans?*

ECSEMÉ.

XARADA

Es un metal sa *primera*
Que té fama de valent;
A tots es molins de vent
Hey ha *segona y tercera*;
Qui té *tersa y té segona*
Té un bòn títol de pagès;
Es séu *tot jòh*, lector! es
Una sopa falaguera.

UN EMPLEAT DES CARRIL.

PREGUNTA.

¿En que se diferencian ets hòmos en sos
caus?

CAVILACIÓ.

DON RAMAL

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
EN PEPET.

FUGA DE CONSONANTS.

c. .a. .aa. y c. .e.y á .e..á

ENDEVINAYA.

En el mon no hey ha persona
Que no 'm demòstr interés;
Y còm més m'estima, més
Cruel es es tracto que 'm dona.
Me lleva s'hermós vestit
Que ma-mare me va dá;
Quatre cortés de mí en fá
Y m'arranca el còr des pit.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

13 OCTUBRE DE 1883

Estampa d'En Pere J. Gelabert.